

EEVA KIVINIEMI

Vihä

KATI BERG
TUTKII

Eeva Kiviniemi

Viha

SAGA Egmont

Viha

Copyright © 2023 Eeva Kiviniemi and SAGA Egmont
All rights reserved

ISBN: 9788727140803

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13.4 million euros annually to children in difficult circumstances.
almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

*Omistettu rescuekoirille, jotka houkuttelevat ihmisestä esiin
hyvyyden.*

1

Kesäkuu 2020

”Älä sitten ui liian pitkälle. Vesi on vielä tosi viileätä”, Pertti varoittelee.

Kati Berg huiskaisee kädellään, kävelee laiturin päähän ja laskeutuu portaita veteen. Merivesi on korkeintaan 14-asteista, mutta hän ei värähdäkään. Kesävettä.

Kati on uinut meressä pikkutyöstä asti. Lapsena Kemiönsaarella hän rakasti erityisesti perheen yhteisiä iltauinteja, eikä tunne ole himmentynyt vuosien myötä.

Voisi aloittaa taas talviuinnin, hän ajattelee ja ui voimakkain vedoin pitkin kimmeltävää auringonsiltaa.

Kati alkaa kaartaa vasemmalle, koska hän haluaa nähdä viereisen niemen kärkeen piiloutuneen punaisen rakennuksen uudelleen. Eiliselä uimaressulla hän oli jo ehtinyt nähdä vilahduksen punamultaisista seinistä ja kiinnostunut heti. Nyt hän ui niin pitkälle, että näkee koko rakennuksen: se on sopusuhtainen ja kaunis talo, jossa on vihreät ovet ja ikkunanpielet. Mikähän se oikein oli ollut? Kookas uimahuone?

Kati kääntyy takaisin rantaa kohden ja näkee aviomiehensä Pertti Nikkarisen seisomassa laiturilla. Mies näyttää pikkuiselta tikku-ukolta. Hän taisi sittenkin uida aika kauas. Yllättäen Kati huomaa, että hänen käsivartensa muuttuvat painaviksi. Niin tutut rintauintiliikkeet sujuvat kankeasti ja hän alkaa nopeasti väsyä.

Kati on hämmentynyt. Hän on aina pitänyt itseään erinomaisena uimarina, mutta nyt hänellä on vaikeuksia.

Hän päättää levätä hetken ja kellahtaa selälleen. Taivas on auringonlaskun värjäämä: oranssit, liilat ja kultaiset sävyt sekoittuvat. Linnut halkovat ilmaa hänestä välittämättä. Kati kelluu painottomassa tilassa, kokee sulautuvansa yhteen meren ja taivaan kanssa. Hän voisi vain jäädä tähän. Kehon rajat sulavat pois. Kerran hän on jopa nukahtanut hetkeksi veteen.

Levättyään tarpeeksi hän alkaa uida selkää, ja se sujuu onneksi rivakasti. Kun hän kääntyy vatsalleen, laituri on jo muutaman kymmenen metrin päässä.

Pertti seisoo aivan laiturin kärjessä pyyhe käsissään. Stella ei uskalla tulla laiturille, mutta juoksee rannassa edestakaisin ja vinkuu.

”Tuliko sinulle suonenveto vai jotain muita ongelmia? Uit aivan liian kauas, melkein veneiden reitille. Tulehan, mennään nopeasti saunaan”, Pertti sanoo ja kietoo pyyhkeen vaimonsa ympärille.

Kati myöntelee nolona ja kertoo, miten oudolta tuntui, kun käsivarsia oli alkanut kivittää ja voimat olivat ehtyneet. Hänelle ei ollut ikinä käynyt niin.

”Taisit unohtaa, että me ollaan nautittu jo parit saunaoluet. Se vaikuttaa heti fyysiseen suorituskykyyn. Sinulla ei ole kokemusta sellaisesta, koska opit juomaan olutta vasta siellä Tanskassa.”

Kati jää tuijottamaan Perttiä.

”Totta! Ei mulle tullut mieleenkään, että se vaikuttaisi jotenkin. Tällä tavalla suomalaiset siis hukkuvat. Hiljaa.”

He kipuavat saunan lauteille ja Pertti heittää löylyä. Pesässä palaa juuri sopiva tuli, löylyt ovat lempeät. Kati katselee lauteilta suoraan merelle ja alkaa kertoa punaisesta rakennuksesta, jota oli uinut katsomaan.

Perttikin on nähnyt talon, kun he olivat Stellan kanssa kävelleet aamulenkillä meren suuntaista, salaperäistä pikkutietä.

”Talossa on kauniita yksityiskohtia ja ikkunoissa upeat koristelasit. Näyttää siltä, että joku perinnerakentaja on kunnostanut sen hiljattain. Paljon sitä pidemmälle ei pääsekään, koska tie muuttuu yksityistieksi eikä siitä saa kulkea. Aamupäivällä huomasin, että sinne ajoi autoja, joissa oli diplomaattikilvet. Veikkaan, että siellä on se Venäjän konsulaatin väen käyttämä mökki.”

”Hmm... vai sillä tavalla.”

Kati ja Pertti ovat vuokranneet Brinkhallin kartanon merenrantahuvilan Turun Kaksikerrasta. Myös heidän rescuekoiransa Stella on toivotettu tervetulleeksi huvilalle, ja se sinetöi valinnan.

Turusta on Brinkhalliin matkaa vain parikymmentä kilometriä ja autottomalle pariskunnalle se sopii. Osmo, Pertin veli on heittänyt heidät tänne pakullaan ja jäänyt saunomaan ensimmäisenä iltana.

Rapattu huvila on Museoviraston suojelema. Siinä on tupa ja kamari, jotka on entisöity kustavilaiseen tyyliin. Kuningas Kustaa III:n luoma siro tyylistuunta on Katille hyvin rakas ja hän oli hihkunut ilosta, kun he olivat ensimmäistä kertaa avanneet tuvan oven.

Tuvan katseenvangitsija on iso riippuva kristallikruunu, jossa on koboltinsininen, pyöreä keskus. Kynttilänpidikkeissä on oikeita kruunukynttilöitä. Niitä ei kuitenkaan saisi sytyttää, koska arvokkaan kohteen ei haluttu palavan. Kati hipaisee usein ohikulkiessaan suippoja kristalleja, jotka helisevät kuin keijujen kellot.

Yksinkertaisen ruokapöydän kustavilaistyylliset pinnatuolit on verhoiltu raidallisilla kankailla. Seinissä on hienostuneet, sinikuvioiset tapetit.

Leveät lankkulattiat vaikuttavat alkuperäisiltä ja ne on maalattu harmaiksi, aivan kuin Katin lapsuudenkodissa. Tuvassa on vanha, komea puuhella, joka ei enää ole käytössä. Moderni keittiö on remontoitu melkein huomaamattomasti yhdelle seinustalle.

Makuuhuoneen kustavilaiset yöpöydät on koristeltu kaiverruksilla, jotka on silattu kullalla. Kaiverrusten muotokieli on samanlaista kuin siinä sivustavedettävässä kustavilaisessa sängyssä, jonka Kati on perinyt isoäidiltään.

Makuuhuoneessa on myös valkoinen pönttöuuni ja ikkunoissa harsomaisiksi kudotut pellavaverhot, jotka taittavat valon kauniisti. Kruusattuja kynttilänjalkoja on kaikkialla.

Tuvan kolmeen suuntaan antavissa ikkunoissa ei ole verhoja. Niistä voi ihailla suojeltua metsää, pihatietä tai merta. Kustavilaishenkisen puusohvan takana olevasta ikkunasta näkyy jyrkkä, sammaloitunut kallio, joka näyttää melkein kulissilta. Se on niin epätodellisen kaunis.

Huvilaa on korjattu hellästi, vanhaa kunnioittaen. Kati ja Pertti osaavat arvostaa sitä.

Saunomisen jälkeen Kati ja Pertti istahtavat pihalle puisiin tuoleihin, rupattelevat hiljakseen ja katselevat merelle. Olo on

raukea, pehmeä ja uninen. Stella on rauhoittunut ja nukkuu kiepissä kaivamassaan kolossa.

Pihalla on vanhaa nurmikkoa, ja sitäkin vain vähän. Katin katse silittelee koiranputkia, kotkansiipiä, akileijoja ja särkyneitä sydämiä. Perhoset lepattelevat ja linnut visertävät. Tontilla kasvaa tuuheita, jykeviä lehtipuita. Talon vieressä on kuusi, jonka oksankärjissä sojottavat terhakkaat, vaaleanvihreät kerkät.

Stellan iltalenkillä Katilla ja Pertillä on tapana kävellä polkua, joka vie rehevien saniaisten reunustamaa tietä vanhan lammen ohi kartanon omenatarhaan. Vanhat omenapuut ojentelevat kuhmuraisia oksiaan ja kukkivat kuin riivatut. He ovat miettineet, miltä paikka oli näyttänyt silloin, kun omenapuita oli ollut tuhansia.

”Ajatella, viikko on jo puolessa. Mitä jos varattaisiin tämä paikka jo nyt ensi kesäksi?” Kati ehdottaa.

”Sinähän tulet jo hyvissä ajoin keväällä takaisin Amazonilta. Tämä kesäkuun alku on juuri sopiva aika. Rakastan tätä illan puhdasta, valkoista valoa. Ja on niin ihanan hiljaista.”

Samassa he kuulevat terävän laukauksen, joka säikäyttää linnut lentoon. Heti perään kajahtaa toinen laukaus.

He katsovat toisiinsa säikähtyneinä.

”Mitä ihmettä?”

”Ihan selviä tuliaseen laukauksia”, Pertti sanoo.

”Pertti, soittaisitko sille talkkarille? Reinohan hänen nimensä oli. Hän oli niin ystävällinen ja lupasi auttaa meitä ihan kaikessa. Mua alkaa pelottaa.”

”Kello on kyllä jo kymmenen... Jos laitan tekstarin,” Pertti sanoo ja naputtaa puhelintaan.

Hetken kuluttua puhelin piippaa. Pertti naurahtaa huojentuneena.

”Reino sanoo, että ääni tuli Brinkhallin kartanolta. Siellähän on tällä viikolla se kuvausryhmä tekemässä tv-sarjaa. Siksi se kahvilakaan ei ole auki”, Pertti kertoo.

Hän naputtaa kiitosviestin Reinolle ja vilkaisee Katia, joka tuijottaa merelle otsa rypyssä ja silmät kaventuneina.

”Olin unohtanut kertoa sinulle, että me nähtiin Stellan kanssa niitä kuvausryhmän tyyppejä tänään. Kartanon vierestä kulkevalla tiellä oli monta bussia parkissa peräkkäin. Yhdessä näytti olevan pelkästään roolivaatteita. Kaikki olivat tosi ystävällisiä ja se yksi kuuluisa näyttelijä, jonka nimeä en nyt muista, oli hirveän kiinnostunut Stellasta. Hän luuli kyllä aluksi, että rescuekoira tarkoittaa pelastuskoiraa”, Pertti juttelee.

Kati nyökkää ja rapsuttaa Stellaa hajamielisen näköisenä.

”Mennäänkö huomenna yhdessä katsomaan? Kuvausryhmän työ on aika jännän näköistä. Kartano on valaistu upeasti”, Pertti ehdottaa.

Kati tuijottaa yhä hievahtamatta merelle.

”Miten se ääni saattoi olla niin aidon tuntuinen? Onko niillä käytössä oikeita aseita? Ainakin teatterissa laukaukset kuulostavat ihan erilaisilta.”

”Vaikea sanoa. Ehkä ne ampuvat kumiluoteja tai jotain”, Pertti sanoo ja lähtee vilkaisemaan, että saunassa on kaikki kunnossa.

”Mene sinä vaan jo sisään ja ota Stella mukaan.”

Tuvassa Kati seisoo keskellä lattiaa ja kuivaa hiuksiaan pyyhkeeseen. Pertti keittää vettä ja tekee Katille kaakaota. Itselleen hän laittaa teetä ja levittää molemmille hunajaa paahtoleivän päälle.

Stella alkaa haukkua raivokkaasti.

Kati menee rauhoittelemaan koiraa ja katsoo ikkunasta, olisiko pihalla rusakko.

”No niin, Stellaseni. Pupujussit on meidän kavereita.
Annetaan heidän loikkia siellä ihan kaikessa rau...”

Kati kirkaisee.

Pertti melkein kaataa mukillisen kuumaa teetä päälleen.

”Mikä sulle tuli? Näitkö sä jotain? Stella-kulta, älä hauku!”

Kati ei pysty sanomaan mitään, osoittaa vain vapisevalla sormellaan ikkunasta ulos. Stella ei tottele Perttiä, vaan haukkuu yhä villimmin.

Pertti näkee tumman hahmon lähestyvän pihapiiriä. Se näyttää ihmiseltä, mutta ei kävele, vaan etenee ryömimällä. Sensorit havaitsevat hahmon ja pihavalot räpsähtävät päälle, vaikka kesäyö on muutenkin kuulas.

Kati huutaa taas, kovempaa. Hän on painanut kämmenet kasvoilleen.

”Pidä Stella täällä. Minä menen ulos katsomaan”, Pertti sanoo ja nappaa puhelimen mukaansa.

Kati katsoo ikkunasta, kun Pertti kyykistyy hahmon puoleen. Mies ottaa nopeasti puhelimensa esiin ja soittaa. Kohta myös Katin puhelin soi.

”Tuo äkkiä meidän ensiapulaukku. Täällä on nuori mies, jota on ammuttu. Soitin just hätänumeroon.”

Kati penkoo kaapista ensiaputarvikkeet ja juoksee yöpaidassa ulos. Stella livahtaa ovenraosta hänen perässään.

Pertti alkaa sitoa haavaa tottuneesti ja Kati katsoo varovasti miehen verisiä kasvoja ja hiuksia. Hän nostaa kätensä suulleen.

”Sehän on... ei voi olla totta! Valtteri, oletko se sinä?”

Mies mumisee jotain, mistä Kati ei saa selvää.

Stella vinkuu hiljaa ja nuuhkii ilmasta veren hajua. Häntä painuu koipien väliin.

”Valtteri? Se Elokapinan tyyppi sun luennoilta?” Pertti ihmettelee. Hän on saanut verenvuodon tyrehdytettyä. Amazonilla Pertti on tottunut paikkaamaan kaikenlaisia haavoja.

”Joo, Valtteri on mun opiskelija”, Kati kuiskaa. ”Mitä ihmettä täällä tapahtuu?”

Kati kyykistyy Valtterin viereen, asettaa suunsa ihan lähelle veristä korvaa.

”Valtteri, Kati tässä. Kuka sua on ampunut? Ja miksi?”

2

Lokakuu 2019

”Auts”, Kati parkaisee.

Hän on kumartunut keräämään Stellan jätöksiä pussiin. Vihlova kipu lävistää alaselän ja hänen on vaikea suoristaa itsensä.

Onneksi Pertti on mukana ja taluttaa Katin istumaan puistonpenkille. Kati kulkee kumarassa ja kasvoilta näkee, että jokainen askel on tuskallinen.

”Venähtikö selästä jotakin? Vai onko tuo noidannuoli? Eihän sinulla ole yleensä ollut selkäongelmia”, Pertti ihmettelee.

He istuvat penkille, joka on vielä vähän kostea sateen jäljiltä. Kati yrittää varovasti painella ja taivutella kipeää selkäänsä.

”En mä tiedä, mitä tää on. Sattuu vaan aivan järkyttävästi. Olen varmaankin istunut huonossa asennossa, kun olen kirjottanut sitä väitöskirjaa ihan hulluna”, Kati irvistää.

”Sinun kannattaisi pitää taukoja ja venytellä vähän väliä. Ja nousta kävelemään. Kirjoitat tuntikausia selkä ihan lysisssä. Joinakin päivinä et edes tule syömään ennen kuin illalla.

Ymmärrän, että pitää kirjoittaa kun on *flow* päällä, mutta keho ei kestä tuollaista loputtomiin. Ei ainakaan meidän iässä.”

”Joo, mä niin tiedän, mutta mun rytmi keikahtaa helposti ihan väärille raiteille.”

Jo pari kuukautta Kati on valvonut kahteen tai kolmeen aamuyöllä, nukkunut puolille päivin, juonut aamukahvin ja kirjoittanut yöpuvussa iltapäivästä aamuyöhön. Suihkussa hän on käynyt parin päivän välein ja vaihtanut tarpeen mukaan puhtaaseen yöpukuun.

Pertti on nurkumatta hoitanut Stellan lenkittämiset, ruokaostokset, imuroimiset, pyykinpesut ja muut kodin juoksevat asiat. Tänään hän on saanut houkuteltua Katin lenkille Vartiovuorenmäelle, ja nyt sitten kävi näin.

”Väikkärin tekeminen ei ole mulle mikään maailman helpoin nakki. Se on älyllisesti haastavinta, mitä olen tehnyt. Ja kyllä se menee tunteisiinkin”, Kati myöntää.

”Tiedän, että loppusuora ottaa lujille, mutta sinähän olet ihan hyvin aikataulussa. Ja olet saanut hyvää ja rakentavaa palautetta. Niin kuin olen monta kertaa sanonut, esitarkastajat eivät päästä väitöskirjaa väitöstilaisuuteen asti, elleivät he ole varmoja, että se menee läpi.”

”Niin kai sitten. Mutta olen vielä niin monen asian kanssa solmussa.”

”Mutta mietipä sitä, miten monta umpisolmua olet jo avannut. Olet itse sanonut, että olet oivaltanut kuningatar Kristiinasta jotain sellaista, minkä aikaisempi tutkimus on sivuuttanut. Sinun täytyy psyykata itseäsi ja toistella, että olet tässä asiassa ekspertti ja tiedät siitä enemmän kuin vastaväittäjät”, Pertti kannustaa.

”Mutta meillä on nyt akuutimpiakin huolia. Kuten se, miten me saadaan sinut täältä kotiin. Luuletko, että pystyt kävelemään, jos otan sut käsikoukkuun?”

Kati yrittää nousta penkiltä ja ottaa Pertistä tukea. Ensimmäiset sata metriä hän hiipii kumarassa, mutta askel askeleelta selkä suoristuu lähes normaaliin asentoon. Liike auttaa, mutta kipu ei silti hellitä.

Stella seuraa Katin kulkua huolestuneena. Kun he laskeutuvat jyrkkiä kivirappusia alas Hämeenkadulle, koira kulkee ihan Katin vieressä ja seuraa, saako hänen oma ihmisensä siirrettyä jalkojaan portaalta toiselle. Kati huomaa tilanteen kivunkin läpi.

”Stella tajuaa, että minä olen nyt lauman heikoin lenkki, jota pitää vahtia.”

”Tottakai, se on hänen työtään. Luulen, että hänessä on jonkin verran paimenkoiraa.”

Molemmat ovat helpottuneita, kun rappusista on selviydytty.

”Sinä tarvitset nyt vapaapäivän. Ja lääkäriin täytyy varata aika heti huomiseksi”, Pertti sanoo.

Heti kun Katin selkä olisi parempi, Pertti pitäisi huolen, että vaimo alkaisi liikkua enemmän. Miksi Kati lopetti hyvin alkaneen talviuinnin? Hänen pitäisi muistaa kysyä siitä.

Milla Nikkarinen koputtaa esimiehensä, rikosylikonstaapeli Heikki Wahlströmin oveen. Hän on kuulevinaan huoneesta murahduksen ja astuu sisään.

Wahlström on puhelimessa, mutta viittaa Millaa istumaan. Puhelu jatkuu vielä muutaman minuutin, ja Milla katselee ympärilleen.

Paperipinkkoja, lakikirjoja ja Poliisihallituksen raportteja sokin sokin. Milla tyhjentää yhden tuolin ja istahtaa.

”No mitäs Milla? Saitko koirakeissin pakettiin?”

Milla nyökkää ja alkaa selittää harvinaisen vastenmielisen eläinsuojelurikoksen käännteitä.

Havannankoirat Nemo ja Elvis olivat kadonneet omistajansa pihalta Hirvensalosta.

Milla kertoo, että omistaja oli etsinyt koiria Facebookin kautta, laittanut ilmoituksia kauppojen seinille ja tarjonnut koirista löytöpalkkiota. Milla puolestaan oli yrittänyt jäljittää Nemoa ja Elvistä poliisin etsijäkoiran avulla. Koira oli kuitenkin

kadottanut hajujäljet heti, kun siirryttiin kotipihasta tielle. Milla oli päättellyt, että koirat oli kaapattu autoon.

Hän oli tutkinut kaikki lähistöllä olevat turvakamerat. Huoltoaseman kamerasta oli vihdoinkin löytynyt kiinnostavaa materiaalia. Kuvassa oli näkynyt auto, jonka takatilassa oli kaksi villinä haukkuvaa, valkoista koiraa. Myös auton rekisterinumero oli saatu.

”Ja arvaa, kenen se auto oli? Koiranomistajan naapurin. Kun miestä puhutettiin, hän kielsi tietenkin kaiken. Väitti jopa olevansa koiraihminen, koska omistaa metsästyskoiria. Kovistelukaan ei auttanut. Miehestä ei irronnut mitään.”

Milla vaikenee hetkeksi ja selailee papereitaan. Wahlström näkee, että tutkinta on ottanut henkisesti koville. Hän odottaa kärsivällisesti.

”Kun miehelle sitten näytettiin kameran kuvaa, hän pillastui täysin. Huusi, että ne rakit räksyttivät jatkuvasti, pakko ne oli vaientaa. Hermothan siinä meni jopa tällaisella tolkun ihmisellä kuin hän.”

Milla matkii miestä niin taitavasti, että Wahlströmiä alkoi hymyilyttää.

”Anteeksi, minun ei olisi pitänyt tehdä asiasta pilaa”, Milla vakavoituu. ”Mutta musta huumori helpottaa. Keissi on ollut niin hirveän raskas, ymmärrät varmaan. Omistaja romahti, kun sai tiedon rakkaiden koiriensa kuolemasta.”

Milla kertoo, että kun mies oli lopulta saatu kertomaan, missä koirat olivat, hänet oli otettu poliisien mukaan hakemaan niitä. Koirat löytyivät ojasta reilun kymmenen kilometrin päästä ja ne näyttivät olleen kuolleina jo jonkin aikaa. Niiden pienet ruumiit oli lähetetty tutkittavaksi Ruokavirastoon Helsinkiin.

Tunneälyllään lukijat hurmanneen historioitsija Kati Bergin tutkimukset jatkuvat cozy crime -sarjan neljännessä osassa.

Kesäilta, kuvankaunis huvila – ja laukaus pimeässä. Kati Bergin ja hänen miehensä loma merenrantahuvilassa saa karmean käänteën, kun ammuttu nuori mies raahautuu huvilan pihaan. Järkytyksekseen Kati tunnistaa uhrin Elokapinan aktivistiksi – ja opiskelijakseen yliopistolta.

Selvittääkseen rikoksen Kati yhdistää jälleen voimansa poliisina työskentelevän tyttärensä Millan kanssa. Kati epäilee, että rikoksen takana vaikuttaa ympäristöliikkeeseen kohdistunut vihapuhe, mutta viranomaisten epäilykset kohdistuvatkin yllättäen Katin omaan perheeseen. Samalla Kati ja Milla kipuilevat tahoillaan ympäristökysymysten ja ulkopuolisen paineen ristitulella.

Eeva Kiviniemen *Vihä* on tunnelmallinen rikosromaanin, joka herättää ajatuksia yhteiskunnan vastakkainasettelusta sekä ihmisen vastuusta ilmastokriisiin aikakaudella.

Eeva Kiviniemi on turkulainen toimittaja ja erikoiskirjastonhoitaja. Kiviniemi on mieltynyt Aurajoen rantaan, jonka läheisyyteen hänen Kati Berg tutkii -sarjansa sijoittuu.